

LEERLINGENBELEID EN VEILIGHEID

Inleiding

De locatiedirecteur is binnen de door het bestuur vastgestelde kaders en met inachtneming van de wettelijke voorschriften belast met de inschrijving, uitschrijving en verwijdering van leerlingen.

Daarnaast omvat een goed leerlingenbeleid het bevorderen van een sociaal veilig klimaat, intensieve begeleiding van probleemleerlingen en het onmiddellijk ingrijpen bij acute situaties.

Het algemeen bestuur zorgt voor heldere voorwaarden. Daarbij is een scala aan wettelijke maatregelen voor handen.

Aandacht voor leerlingen

Een structurele aanpak is in de eerste plaats gericht op leerlingen en gaat uit van drie strategieën. Deze kunnen niet los van elkaar worden gezien.

Bevorderen van een sociaal klimaat

Leerlingen voelen zich thuis op scholen, waar de leerkracht hen serieus neemt, met respect behandelt en blijft accepteren. Ook waarderen zij het als leraren gezag uitoefenen en duidelijke gedragsregels hanteren

Het ontbreken van een stevige sociale band met school is één van de voornaamste redenen waarom leerlingen lastig gedrag tonen. Daarom is het van belang dat scholen zich ervoor inspannen een goede sociale band op te bouwen met de leerlingen.

De school zorgt ervoor dat op structurele en systematische wijze aandacht wordt gegeven aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen.

Intensieve begeleiding van kinderen met gedragsproblemen

Als leerlingen zich lastig(er) gaan gedragen, is het goed om actief in te grijpen en niet af te wachten tot dit gedrag vanzelf overdrijft. Juist adequaat reageren kan voorkomen dat problemen ernstiger worden. Het is vooral belangrijk om deze leerlingen te laten inzien en leren ervaren, dat sociaal gedrag meer voordelen biedt dan destructief gedrag. Een combinatie van gesprekken, training en controle is vaak het meest effectief.

Inspringen op acute situaties

Als zich ernstige incidenten voordoen, moet hierop onmiddellijk worden ingesprongen door de leerkracht, de directie, het schoolteam of eventueel externe instanties zoals de jeugdhulpverlening. Daarbij zijn duidelijke – en soms ook harde – maatregelen nodig.

Datzelfde geldt voor situaties waarin probleemleerlingen hardnekkig volharden in agressief en gewelddadig gedrag. Ongewenst gedrag moet duidelijk worden afgekeurd zonder dat men het kind afwijst.

Agressie en geweld

Een goede aanpak van geweld en agressie is niet alleen op leerlingen, maar ook op medewerkers gericht. Agressie en geweld op school en in de klas staan niet op zichzelf. In heel de samenleving is sprake van een toenemende verruwing en verharding.

De ene school heeft soms meer te kampen met agressie en geweld dan de andere. Dat hangt vooral samen met het schoolklimaat. Op scholen waar leerlingen en leerkrachten zich prettig en veilig voelen, doen zich opmerkelijk minder problemen voor. Hier ligt dan ook voor het bestuur een belangrijke sleutel voor het voorkómen van lastig en agressief gedrag.¹

Een goed beleid is ook gericht op de ondersteuning en opvang van medewerkers.

Afspraken op schoolniveau

Het is van belang dat er afspraken op schoolniveau zijn. Regels waar men zich aan dient te houden. Per school kan dat variëren.

- Je toont respect voor de leerkrachten en medeleerlingen in je gedrag en taalgebruik
- Je bent vriendelijk, beleefd en rustig
- Je zorgt dat iedereen zich veilig voelt op school
- Je bent voorzichtig met de spullen van jezelf, de ander en de school
- Je luistert naar anderen

---

¹ Lastig en agressief gedrag liggen in elkaars verlengde. De term 'lastig' wordt meestal gebruikt voor de mildere vormen, terwijl 'agressie' duidt op de meer extreme en gewelddadige uitingen. Bij dit laatste kan gedacht worden aan zowel ernstig lichamelijk of verbaal geweld of dreiging. Een scherpe grens is echter niet te trekken. (Bron: Landelijk Centrum GVO / LCG)

PROTOCOL schorsing en verwijdering van leerlingen

1. Time-out

Het kan voorkomen dat een leerling voor korte of langere tijd enige lessen niet kan of mag volgen. Dat kan zijn vanwege een conflict met een leerkracht, of ter voorkoming van problemen. Zo kan het zijn dat de leerling tijdelijk even de klas uit moet, zich moet melden bij een collega, de ib-er of directeur. Er wordt gekeken welke hulp er nodig is om de leerlingen weer de normale lessen te laten volgen. Dit noemen we een time-out maatregel. Het gaat hierbij dus om een verwijdering uit het klaslokaal, maar niet om een verwijdering of schorsing van de school.

- Op schoolniveau worden er afspraken gemaakt wanneer er tot deze maatregel wordt overgegaan.
- De betrokken onderwijsgevende is bevoegd om tot deze maatregel over te gaan.
- Op schoolniveau moeten er afspraken zijn vastgelegd wie de leerling opvangt.
- Voor de leerling moeten de redenen en de tijd van deze maatregel duidelijk zijn.
- Er wordt zo mogelijk zinvol schoolwerk meegegeven.
- De eigen leerkracht praat het met de leerling na.
- Het incident wordt in het kort vastgelegd in leerlingenadministratie met vermelding van aard, mogelijke oorzaak, acties, datum en tijd.
- De leerkracht informeert de ouders.
- De leerkracht overlegt zo nodig met ib-er of andere collega.
- Zo nodig kunnen er consequenties aan het gedrag zijn verbonden; sanctiebeleid wordt per school vastgelegd.
- Indien er sprake is van een preventieve maatregel voor de leerling moeten hierbij ook de redenen en de tijd van de maatregel duidelijk zijn.

2. Schorsing

Bij schorsing maken we onderscheid tussen schorsing voor een korte periode en schorsing voor een langere periode.

2a. Schorsing voor een korte periode

Wanneer er sprake is van een ernstige verstoring van de rust of veiligheid op een school door een leerling kan op grond van artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs de toegang tijdelijk worden ontzegd (=schorsing). Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een schorsing voor een korte periode wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de schorsing voor een korte periode gemotiveerd op de hoogte gebracht.² Wanneer ouders/verzorgers niet direct bereikbaar zijn, moeten zij zo spoedig mogelijk alsnog op de hoogte worden gesteld.
- De schorsingsmaatregel moet met opgaaf van redenen schriftelijk aan de ouders / verzorgers bekend worden gemaakt.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en een lid van de directie van de school aanwezig.
- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- De schorsing voor een korte periode kan alleen worden toegepast door de locatiedirecteur van de school.
- De schorsing voor een korte periode wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het College van Bestuur.

---

² Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de schorsing niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Eventueel is het verwijderen uit de klas en opvang elders een oplossing.

- De schorsing voor een korte periode (1 dag) kan worden omgezet in de schorsing voor een langere periode (max. 1 week). Dan dienen ook de stappen te worden gevolgd die horen bij de schorsing voor een langere periode.

2b. Schorsing voor een langere periode

Naast een schorsing voor een korte periode kan een leerling ook voor een langere periode (> 1 dag) worden geschorst. Concreet valt hierbij te denken aan situaties wanneer een leerling:

- Een gevaar is voor zichzelf of anderen
- Zich niet aan regels en afspraken houdt
- Anderen geestelijk of lichamelijk bedreigt, of gewelddadig is.

De locatiedirecteur maakt de afweging tot – en beslist over de schorsingsmaatregel. Schorsing is uit te leggen als straf-(sanctie)maatregel, niet met het doel een leerling te verwijderen.

- De locatiedirecteur hoort de betrokken leerkracht en de leerling.
- Het College van Bestuur van de school wordt voorafgaand aan de schorsing voor langere periode in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende deze schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden.³
- De schorsing bedraagt maximaal 1 week.
- De betrokken ouders/verzorgers worden schriftelijk door de directie op de hoogte gesteld van de schorsing, met opgaaf van reden.
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen. In dit verslag moet de reden van schorsing duidelijk worden aangegeven.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
  - College van Bestuur
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie onderwijs
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school.

3. Verwijdering van een leerling

Bij geen verbetering of bereidwilligheid kan worden overgegaan tot de procedure van verwijdering van de leerling.

Het bevoegd gezag van de school kan besluiten tot definitieve verwijdering van een leerling. Voordat een besluit daarover genomen wordt moet het bevoegd gezag de leerling en diens ouders in de gelegenheid stellen om gehoord te worden. Een leerling mag, gedurende een schooljaar, niet op oneigenlijke gronden, zoals vorderingen, worden verwijderd.

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het College van Bestuur met mandaat van het bevoegd gezag.

Naar aanleiding van artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs

- Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.

---

³ Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (zoals Cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Ook het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

Naar aanleiding van artikel 63 van de Wet op het Primair Onderwijs

- Voordat men een beslissing met betrekking tot verwijdering van een leerling neemt, dient het College van Bestuur de betrokken leerkracht, de directie en de ouders te horen. Wanneer er bijzondere zorg voor de leerling nodig is (zoals benoemd in artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs), dienen ouders hiervoor indien nodig gegevens te overleggen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders / verzorgers ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend. Het bevoegd gezag neemt hierna zo spoedig mogelijk een beslissing over de verwijdering.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie onderwijs
- Het College van Bestuur informeert de ouders/verzorgers schriftelijk en met redenen over de verwijdering van de leerling. Wanneer de verwijdering verband houdt met extra zorg die een leerling nodig heeft, wordt dit expliciet vermeld.
- Het besluit tot verwijdering wordt schriftelijk en met opgaaf van redenen verstuurd naar:
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie onderwijs
- Binnen 6 weken na de mededeling over verwijdering kunnen de ouders bij het bevoegd gezag schriftelijk hun bezwaren kenbaar maken tegen de beslissing. Het bevoegd gezag beslist binnen 4 weken na ontvangst van de bezwaren. Alvorens te beslissen hoort het bevoegd gezag de ouders.

Naar aanleiding van artikel 43 van de Wet op het Primair Onderwijs

- De Geschillencommissie Passend Onderwijs brengt op verzoek van ouders binnen 10 weken een oordeel uit over de beslissing tot verwijdering. Wanneer de ouders ook bij het schoolbestuur bezwaar hebben gemaakt tegen de verwijdering, dient het schoolbestuur het oordeel van de commissie af te wachten voordat er op het bezwaar besloten wordt. Het oordeel van de commissie is niet bindend. Het schoolbestuur moet zowel aan de ouders als aan de commissie aangeven wat het met het oordeel van de commissie doet. Als het schoolbestuur van het oordeel afwijkt, moet de reden van die afwijking in de beslissing vermeld worden.
- Vervolgens kunnen ouders zich tot de (civiele) rechter wenden. Bij de rechter kan ook een spoedprocedure worden gestart om verwijdering (voorlopig) te voorkomen. Het moge duidelijk zijn dat een beslissing tot verwijdering die afwijkt van het oordeel van de commissie, door de rechter bijzonder kritisch zal worden beoordeeld.

NB

Van belang is dat er een goed dossier omtrent de problematiek is opgebouwd, zowel met betrekking tot de inhoud als de vorm. Bij een verwijderingsprocedure zal hier zeker door de inspectie en in bijzondere gevallen door de rechter naar gevraagd worden om te oordelen of bij de 'opgave van redenen verwijdering' voldoende onderbouwing is.

Januari 2015

Bijlage: 1

Bijlage: format verslag inzake schorsing en/of verwijdering leerling

---

Naam leerling: .....

Geboortedatum: .....

Naam
leerkracht: .....

Datum incident: .....

Het betreft ongewenst gedrag tijdens

- lesuren
- vrije situatie
- plein
- elders

Het betreft ongewenst gedrag ten aanzien van

- leerkracht
- medeleerlingen
- anderen t.w. ....

Omschrijving van het incident:

.....
.....
.....
.....
.....

Ouders zijn schriftelijk en met opgaaf van reden op de hoogte gesteld:

Datum: .....

Adres: .....
.....

De leerplichtambtenaar en inspectie onderwijs zijn schriftelijk en met opgaaf van reden op de hoogte gesteld (m.u.v. schorsing ≤ 1 dag):

Datum: .....

Ouders/verzorgers aanvullend op de hoogte gesteld d.m.v.

- huisbezoek
- telefonisch contact

Datum en tijd: .....

Gesproken met: .....

De volgende maatregel is genomen:

- schorsing
- in gang zetten van een procedure tot verwijdering

Datum gesprek ouders/verzorgers en de school: .....

Verslag van het gesprek:

.....
.....
.....
.....

Afspraken tussen ouders/verzorgers en de school:

.....
.....
.....
.....